

תאריך: 31 בינואר 2012

לכבוד

חברי ועדת חוקה, חוק ומשפט

הכנסת

באמצעות פקס' ודואל

חברי כנסת נכבדים,

הנדון: עמדת עמותת המשפט בשירות הזיקנה לעניין הצעת החוק לתיקון חובת המכרזים

(איסור הפליה בשל גיל), התשע"א- 2011

הרינו לפנות אליכם היות והובאה לידיעתנו הצעת החוק המופיעה בנדון המבקשת להוסיף את איסור ההפליה מטעמי גיל לעילות האוסרות הפליה בהליכי מכרז לפי **חוק חובת המכרזים, תשנ"ב- 1992** במסגרת מכרזים מטעם המדינה ותאגידים ממשלתיים אחרים לרכישת טובין, שירותים או עבודה. אנו מברכים על הצעת החוק וסבורים שתיקון ראוי זה יש בו כדי להצהיר כי החברה הישראלית לא תקבל יותר הפליית אנשים על רקע גילם, משום שהפליה מטעמי גיל כואבת, משפילה ופוגעת בכבוד האדם בדיוק כמו הפליות אחרות מטעמי מין, מוצא וכיוב' – הצהרה ותפיסת עולם שאומצה על ידי הכנסת במסגרת **חוק שוויון הזדמנויות בעבודה, תשמ"ח- 1988** הכולל כיום איסור אפליה מטעמי גיל בעבודה.

עמותת המשפט בשירות הזיקנה הינה עמותה הפועלת לקידום זכויות ומעמד הזקנים בישראל בדרכים משפטיות (להלן: העמותה). בין יתר פעילותה העמותה יוזמת הליכים משפטיים בבג"צ ובבתי המשפט אחרים. פרטים אודות העמותה, פעילותה ומנהליה ראו באתר העמותה בכתובת:

www.elderlaw.org.il

מאז הקמתה לפני כעשור עמותת המשפט בשירות הזיקנה ממקדת פעילותה המשפטית, כחלק מקידום זכויות הזקנים בישראל, למאבק בתופעת **הגילנות** שהיא המושג העברי למילה **Ageism**. אחת ההגדרות הראשונות הידועה כהגדרת בטלר ולואיס משנת 1973, הגדירה גילנות כך: גילנות יכולה להיראות כהליך שיטתי של סטריאוטיפיזציה של, ואפליה כנגד, אנשים בגילם, כמו שגזענות או סקסיזם עושה זאת ביחס לצבע העור או למיגדר. גילנות מאפשרת לדורות הצעירים

יותר לראות באנשים זקנים ומבוגרים כשונים מהם, ובכך לחדול מלראות את מבוגרים כבעלי זכויות שוות.¹

איסור ההפליה מטעמי גיל מוכר כפגיעה בכבוד האדם ובזכות לשוויון מכוח פסיקת בית המשפט העליון וראו למשל דנג"צ 4191/97 **רקנט נגד בית הדין הארצי לעבודה ואח'** (שאסר על הפליית דיילי אל-על בעבודתם בשל גילם) **ובחוק שוויון הזדמנויות בעבודה התשמ"ח – 1988**. כפי שציין בית המשפט העליון בפרשת רקנט, מידת ההשפלה והפגיעה בכבוד האדם הכרוכה באפליה מטעמי גיל אינה פחותה מזו של אפליית אחרות כגון בשל דתו או מוצאו הלאומי של אדם.

במציאות היומיומית העמותה נאבקת בהפליה מטעמי גיל כלפי זקנים ומבוגרים בתחומי חיים שונים כגון בעבודה ובהתנדבות וראו לדוגמה עתירתנו בעניין 4487/06 **קלנר נגד בית הדין הארצי ואח' לעבודה**, בה **עתרנו נגד מכרז המגביל את גיל המשתתפים** למכרז למשרת רופא ברשות התעופה האזרחית; וגם עתירתנו בעניין 7957/07 **עוזי שדה ואח' נגד משרד לבטחון פנים** בה עתרנו נגד נוהל של המשמר האזרחי המגביל את גיל הקבלה להתנדבות וגיל סיום התנדבות במשמר האזרחי. באופן מצער, קיימות עדויות רבות לכך שהחברה הישראלית סובלת מתופעת גילנות בתעסוקה בעבודה אשר במסגרתה עובדים בגילאי 45 ומעלה סובלים מהדרה, אפליה, וסטיגמות אשר מונעות מהן להתקבל לעבודה למרות כישוריהם ויכולותיהם – דבר הפוגע לא רק בהם באופן אישי, אלא בשוק התעסוקה הכללי של החברה הישראלית המאבד כוח אדם איכותי, ומאבד הכנסות ותפוקה חיונית לשוק הכלכלי.

אנו שמחים שהצעת חוק זו למעשה משקפת מגמה ההולכת ומתרחבת מצד חברי הכנסת לתיקון הוראות חוק שונות. תיקונים אלו הוסיפו את עילת הגיל לרשימת איסורי ההפליה כפי שהדבר נעשה לאחרונה בשורה של תיקוני חוק, לרבות תיקון **חוק איסור לשון הרע, תשכ"ה-1965**, ותיקון **לחוק זכויות החולה, תשנ"ו-1996**. מדובר למעשה בתיקון עוול היסטורי אשר התעלם – שלא בצדק – מחומרת האפליה מטעמי גיל וקיומה בחברה הישראלית.

לסיכום, אנו מברכים על הצעת החוק החשובה ומקווים שמדובר בצעד נוסף ל"הרמוניזציה" של החקיקה הישראלית אשר בדומה לעולם המערבי, תכלול בכל סעיפי החוק העוסקים באפליה, גם את איסור האפליה מטעמי גיל.

¹ ראו ההגדרה של Butler R. N. and Lewis, M. I. (1973). **Aging and Mental Health**. St. Louis: C.V. Mosby.

באופן מצער לא נוכל להופיע באופן אישי בפני הועדה, וייפינו את כוח של מנהלת עמותת "והדרת", גב' ריבי בלר, לייצג את עמדת עמותת המשפט בשירות הזיקנה בפני הועדה הנכבדה. בכל מקרה נשמח לקחת חלק בדיון מקיף בנושאים שצוינו לעיל בעתיד, וכן אנו עומדים לרשות הועדה לשם מתן מידע נוסף ו/או פרטים נוספים ככל שנידרש.

בכבוד רב,

כרמית שי, עו"ד
מנכ"ל

ד"ר ישראל (איסי) דורון, עו"ד
יו"ר

עמותת המשפט בשירות הזיקנה